

HRVATSKI NOGOMETNI SAVEZ
KOMISIJA NOGOMETNIH SUDACA

P R A V I L N I K

O SUCIMA , SUĐENJU I SUDAČKIM INSTRUKTORIMA

(pročišćeni tekst)

Zagreb, listopad 2017. godine

Izvršni odbor HNS-a je usvojio

P R A V I L N I K O SUCIMA, SUĐENJU I SUDAČKIM INSTRUKTORIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se uvjeti za stjecanje zvanja nogometnog suca, rangiranje, nadležnost, kao i drugi odnosi bitni za rad nogometnih sudaca.

Članak 2.

Komisija nogometnih sudaca Izvršnog odbora HNS-a (u daljnjem tekstu: KNS) i Zborovi ili Komisije županijskih nogometnih saveza (u daljnjem tekstu: ZNS) vode brigu o osiguravanju kadrova za nogometne suce iz redova aktivnih i bivših igrača, školske i studentske mladeži te ostalih građana. Pripremu kandidata i polaganje ispita za zvanje nogometnog suca provode ZNS.

Članak 3.

Ispit za nogometnog suca može polagati osoba koja u vrijeme prijavljivanja za ispit nije mlađa od **15** godina niti stariji od **40** godina. Nogometni sudac sa zvanjem „SUDAC“ može početi obavljati dužnost suca na seniorskim utakmicama sa navršениh 18. godina.

Članak 4.

Ispit ne može polagati :

- a) osoba koja je u posljednje tri godine pravomoćnom sudskom presudom osuđena za kazneno djelo ili prekršaj u športu ili u svezi sa športom
- b) osoba koja je diskvalificirana odlukom mjerodavnog odbora športskog saveza,
- c) osoba s tjelesnim nedostacima ili zdravstvenim nalazima koji bi mogli onemogućiti normalno obavljanje dužnosti nogometnog suca.

Potvrde i ocjene o zadovoljavanju traženih uvjeta kandidati su, uz ostale dokumente, dužni dostaviti prije polaganja ispita.

Članak 5.

Uz prijavu o polaganju ispita, potrebno je dostaviti :

- a) domovnicu (fotokopija)
- b) kratki životopis s osvrtom na sportski rad
- c) dokaz o igračkom stažu (za one koji koriste beneficirani staž)
- d) potvrdu o nekažnjavanju iz članka 4 b koju daje ovlašteno tijelo
- e) liječničku potvrdu o zdravstvenoj sposobnosti

Članak 6.

Prijava za polaganje ispita sadrži tekst :

“Prijavljujem se za polaganje ispita za nogometnog suca i izjavljujem da ću nogometne utakmice voditi savjesno prema znanju i uvjerenju, poštujući Pravila nogometne igre i propise u nogometnom natjecanju, i da ću se pridržavati Statuta Hrvatskog nogometnog saveza i ostalih akata i odluka HNS-a i njegovih tijela, te da ću ih pravovremeno i savjesno izvršavati.”

Članak 7.

Kandidat kojem je dopušteno polagati ispit može biti određen za suđenje utakmice najnižega stupnja natjecanja.

Članak 8.

Ispite za nogometnog suca provodi komisija od tri člana. Komisiju mogu činiti savezni instruktori ili savezni nogometni suci, a određuje ih ZNS. Ispitna komisija donosi odluke većinom glasova.

Članak 9.

Ispit se sastoji od teorijskog i praktičnog dijela. Teorijski dio obuhvaća materiju iz Pravila nogometne igre, odluka međunarodnog Boarda, Statuta, Pravilnika i uputa HNS-a i njegovih tijela.

Praktični dio ispita kandidat za nogometnog suca polaže suđenjem na jednoj utakmici pred komisijom koju osniva ZNS mjerodavnog nogometnog središta - županije.

Članak 10.

Ako kandidat odustane tijekom polaganja ispita, osim ako je u pitanju viša sila, o čemu odlučuje mjerodavno tijelo, smatra se da nije položio ispit.

Članak 11.

Na osnovi zapisnika koji vodi ispitna komisija, ZNS proglašava nogometnim **sucem -pripravnikom** one kandidate koji su uspješno položili oba ispita.

Donesena odluka javno se objavljuje u **Službenom glasilu NSŽ-a**, a kandidatu se izdaje **Uvjerenje** o položenom ispitu za suca pripravnika.

II. KATEGORIZACIJA SUDACA

Članak 12.

Suci se dijele na kategorije:

- a) sudac pripravnik,
- b) sudac
- c) regionalni sudac
- d) savezni sudac.

Zvanje suca više kategorije stječe se kvalitetnim suđenjem i polaganjem posebnog ispita. Sudac u pravilu može biti promaknut samo za jednu kategoriju i ne može biti vraćen u nižu.

Iznimka u promaknuću odnosi se na igrače najvišega stupnja natjecanja, što će se propisati sljedećim člancima.

Članak 13.

Napredovanje iz zvanja sudac pripravnik u zvanje nogometnog suca reguliraju ZNS. Status pripravnika ne traje manje od **šest (6) mjeseci, a ni dulje od godinu dana**, a status nogometnog suca pripravnika teče mu od dana položenog praktičnog dijela ispita.

Članak 14.

Sucima, bivšim igračima seniorskih momčadi koji su igrali u klubovima **Prve Hrvatske nogometne lige najmanje četiri (4) godine**, može se na prijedlog ZNS-a dopustiti polaganje ispita za saveznog suca poslije stjecanja zvanja suca. Odluku o tome donosi KNS. Ako ne položi ispit na ovaj način, ostaje u kategoriji koju je imao prije, tj. ostaje sudac.

Članak 15.

Suci, bivši igrači seniorskih momčadi Prve HNL, iz članka 15. Pravilnika moraju ispuniti sljedeće uvjete:

1. da su najmanje jednu natjecateljsku godinu sudili u najvišem stupnju županijskog natjecanja;
2. da su **uspješno** odsudili najmanje 15 utakmica iz točke 1.
3. da imaju najmanje pozitivne 2 pojedinačne i 2 komisijske kontrole. Pojedinačne kontrole mogu dati savezni instruktori, a komisijske savezni instruktori s lista predviđenih za polaganje praktičnog ili **teorijskog / 1 i 2 grupa/dijela** ispita za zvanje saveznog suca **s time da u komisijskim kontrolama jedan član mora biti obavezno iz 1 (prve) grupe**.
4. Potvrdu o seniorskom stažu (4 godine) izdaju nogometni klubovi, a ovjeravaju županijski nogometni savezi.

Članak 16.

Kategorizacija sudaca obavlja se dvaput godišnje. Molba za polaganje ispita sa svim dokumentima iz Pravilnika podnosi se ovlaštenom tijelu ZNS-a do 30. lipnja, odnosno 31. prosinca.

Prijedlog kandidata s potrebnim dokumentima ZNS-a mora dostaviti tijelu KNS-a u idućih **15/petnaest/ dana, tj. do 15. srpnja, odnosno 15. siječnja tekuće godine**.

III. POLAGANJE ISPITA ZA REGIONALNOG NOGOMETNOG SUCA

Članak 17.

Zvanje regionalnog nogometnog suca ostvaruje se polaganjem posebnog ispita.

Ispite za regionalnog nogometnog suca organizira i provodi KNS.

Ispit mogu polagati samo kvalitetni suci koje je predložio ZNS. Da bi mogao podnijeti molbu za ispit za regionalnog nogometnog suca, kandidat mora ispunjavati sljedeće uvjete :

a) da se od stjecanja zvanja suca najmanje **jednu (1) natjecateljsku godinu** nalazio na listi za suđenje i uspješno odsudio najmanje 15 prvenstvenih utakmica seniorskih momčadi višeg stupnja od onog koji samostalno vodi nogometno središte, što se dokazuje ovjerenim **popisom utakmica**.

Pojedinačne kontrole na temelju praćenja kandidata mogu dostaviti savezni instruktori ili savezni instruktori - kontrolori. Prvu komisijsku kontrolu mogu dostaviti dva savezna instruktora ili savezni instruktori - kontrolori (**1, 2 ili 3 grupe**).

Druga komisijska kontrola ima karakter praktičnog dijela ispita i mogu je provoditi obavezno samo savezni instruktori ili savezni instruktori - kontrolori (1, 2 ili 3 grupe) od kojih jedan mora biti s liste saveznih instruktora za polaganje praktičnog dijela ispita za savezne suce (1 grupa). Listu donosi KNS.

Sudac koji ne zadovolji na praktičnom dijelu nema pravo polaganja teorijskog dijela ispita u roku koji je vezan uz prvi ili drugi dio natjecateljske godine.

ZNS svakom kandidatu mora odrediti saveznog instruktora-mentora /jedan mentor može biti određen najviše trojici (3) kandidata/ koji pomaže sucima u svezi ispita.

Članak 18.

Teorijski ispit za regionalne suce provodi ispitna komisija koju odredi KNS iz redova **saveznih instruktora-kontrolora iz 1 (prve) grupe**. Na teorijskom ispitu koji se sastoji od pismenog i usmenog dijela provjerava se znanje kandidata iz Pravila nogometne igre, Statuta i propisa HNS-a, propisa međunarodnih nogometnih organizacija (FIFA i UEFA). Pismeni dio ispita u pravilu se provodi testiranjem. Ako kandidat ne zadovolji na pismenom dijelu, smatrat će se da nije položio ispit. Ako kandidat uspješno položi pismeni dio, stječe pravo polaganja usmenog dijela ispita. Ako i na usmenom dijelu zadovolji, **kandidat je položio ispit za regionalnog nogometnog suca**. Ako kandidat na usmenom dijelu ne zadovolji, smatrat će se da nije zadovoljio u cijelosti na teorijskom dijelu ispita.

Prethodno uspješno položeni praktični dio ispita priznaje se i za sljedeće prijavljivanje na teorijski dio ispita za regionalnog suca. Ako kandidat i drugi put ne položi teorijski dio ispita, gubi pravo za daljnje napredovanje u zvanju.

Ocjena na ispitu opisana je konstatacijom "ZADOVOLJIO" ili "NIJE ZADOVOLJIO". Članovi Komisije za teorijski dio ispita kandidata za regionalnu kategoriju nogometnog suca mogu biti savezni instruktori s liste koju utvrdi KNS. Lista se prihvaća jednom godišnje prije početka natjecateljske godine. O radu ispitne komisije vodi se zapisnik.

Stož u ovoj kategoriji započinje od dana položenog teorijskog dijela ispita.

Članak 19.

Kandidata koji je uspješno položio ispit KNS **proglašava sucem regionalne kategorije** i daje mu rješenje i diplomu.

Proglašenje verificira Izvršni odbor HNS-a.

Rješenje se objavljuje u službenom glasniku HNS-a, a objavljuje se u četiri primjerka najkasnije 60 dana od položenog ispita. Diploma se daje u jednom primjerku.

Članak 20.

Kandidat koji ne položi ispit ima pravo ponovo pristupiti (drugi put) polaganju ispita nakon isteka roka od šest (6) mjeseci, a najkasnije godinu dana od prethodnog polaganja. Uz novu molbu za polaganje ispita, kandidat treba priložiti i potrebne dokaze. Troškove drugog polaganja ispita snosi kandidat.

Ispit za regionalnog nogometnog suca može se polagati **najviše dva puta**. Kandidat koji ne položi drugi put gubi pravo na napredovanje u zvanju.

IV. ISPITI ZA SAVEZNOG SUCA

Članak 21.

Zvanje saveznog nogometnog suca stječe se polaganjem posebnog ispita. Ispit za savezne nogometne suce organizira i provodi komisija koju odredi KNS iz redova saveznih instruktora kontrolora iz 1. (prve) grupe.

Ispit imaju pravo polagati samo kvalitetni regionalni nogometni suci koje je predložio ZNS. Da bi mogao podnijeti molbu za ispit, kandidat za saveznog nogometnog suca mora ispunjavati sljedeće uvjete :

a) da se od stjecanja zvanja regionalnog nogometnog suca najmanje **1 (jednu) natjecateljsku godinu** nalazio na listi za suđenje i uspješno sudio najmanje **15 (petnaest) prvenstvenih utakmica** najvišeg ranga županijskog (**međužupanijskog**) natjecanja, što se dokazuje **ovjerenim popisom utakmica.**

Članak 22.

Ispit za saveznog nogometnog suca sastoji se od testa tjelesne spremnosti, pismenoj izradi i obrani zadane teme, teorijskog dijela (pismeno testiranje), usmenog ispita i praktičnog dijela uspješnog suđenja dvije (2) prvenstvene utakmice na rangu natjecanja Treće HNL-e. Odgovornost za uspješnost obrane zadane teme snosi i mentor.

Članak 23.

Teorijski dio ispita i test tjelesne spremnosti kao i kvalitetno napisanu i obranu zadane teme, te usmeni dio ispita provodi Ispitna komisija. Komisiju za svaki ispit određuje KNS iz redova saveznih instruktora - kontrolora 1 (prve) grupe.

Sve zadane teme pregledava i ocjenjuje nacionalni referent za edukaciju. Teme koje se proglašene nedovoljnim i neuspješnim, isključuju kandidata s ispita i smatra se da kandidat nije položio ispit u tom roku (takav kandidat ne pristupa provjeri tjelesne spremnosti niti pismenoj i usmenoj provjeri ispita).

Članak 24.

Kandidat koji ne zadovolji na testu tjelesne spremnosti smatra se da nije položio ispit u tom roku.

Na teorijskom dijelu ispita, koji se sastoji od pismenog i usmenog dijela, provjerava se znanje kandidata iz Pravila nogometne igre, Statuta i propisa HNS-a te propisa FIFA-e i UEFA-e.

Pismeni dio ispita u pravilu se provodi testiranjem i obradom zadane teme. Teme se obrađuju prije ispita tako da mogu biti objavljene u stručnim publikacijama ili na seminarima za stručnu izobrazbu sudaca. Bliže upute o načinu provedbe ovog dijela ispita utvrditi će KNS.

Ako kandidat ne zadovolji na pismenom dijelu, smatra se da nije položio ispit u tom roku. Nakon prihvaćanja određene teme i uspješno položenog pismenog dijela, kandidat pristupa usmenom dijelu ispita. Na usmenom dijelu, uz navedeno u stavku jedan ovoga članka, provjerava se i poznavanje sadržaja iz obrađene teme.

Ako kandidat ne zadovolji na usmenom dijelu ispita, smatra se da nije položio ispit u tom roku. Kandidat koji zadovolji upućuje se na praktični dio.

Članak 25.

Praktični dio ispita polaže se suđenjem dviju prvenstvenih utakmica Treće HNL-e **pred komisijom** koju odredi KNS iz redova saveznih instruktora ili saveznih instruktora - kontrolora **od kojih jedan mora biti obvezatno iz 1 (prve) grupe** a drugi može biti iz **2 (druge) grupe.**

Tijela za određivanje nogometnih sudaca **Trećih HNL-a** prema programu KNS dužni su osigurati ispitne utakmice za kandidate koji su uspješno završili pismeni i usmeni dio ispita.

Članak 26.

Odluka o uspješnosti (zadovoljio) ili neuspješnosti (nije zadovoljio) treba biti jednoglasna i u pismenom izvještaju dostavljena KNS najkasnije tjedan dana nakon odigrane utakmice.

Članak 27.

Kandidat koji **nije zadovoljio na jednoj od dvije utakmice** praktičnog dijela nije položio ispit u tom roku.

Članak 28.

O pismenom dijelu ispita vodi se zapisnik koji se uz priloge odlaže u arhivu KNS.

Članak 29.

Kandidat koji **ne položi ispit** ima pravo ponovnog polaganja na prvom slijedećem polaganju i najkasnije drugom polaganju uz prethodno podnošenje nove molbe i priloga (uspješnost na seminaru).

Ako kandidat **drugi put ne položi ispit** za saveznog nogometnog suca, gubi pravo na napredovanje u zvanju u roku od **2 dvije godine**.

Članak 30.

Ispit se može polagati **dva puta**, s tim da troškove prvi puta podmiruje županijski nogometni savez koji je predložio kandidata. Kod drugog polaganja, troškove teorijskog i praktičnog dijela podmiruje kandidat.

Članak 31.

Kandidata koji je uspješno položio ispit KNS proglašava sucem savezne kategorije i za to mu daje odgovarajuće rješenje i diplomu. Rješenje se objavljuje najkasnije 60 dana nakon proglašenja u četiri primjerka (po jedan KNS, Komisiji nogometnih sudaca Središta HNS i ZNS te jedan primjerak sucu.) Diploma se **daje** u jednom primjerku (samo sucu). Proglašenje verificira Izvršni odbor HNS-a. Rezultati ispita objavljuju se u službenom glasniku HNS-a.

Članak 32.

Staż u saveznoj kategoriji počinje od dana uspješno položenog praktičnog dijela ispita, tj. **od datuma uspješno položene druge ispitne utakmice**. Taj datum treba biti upisan uz osobne podatke kandidata pri objavi u službenom glasniku HNS-a.

V. STRUČNO USAVRŠAVANJE SUDACA

Članak 33.

Stručno usavršavanje sudaca provodi se putem :

- a) radnih sastanaka,
- b) seminara,
- c) zajedničkog gledanja utakmice, pisanja izvješća i analize suđenja,
- d) provjere teorijskog znanja iz Pravila nogometne igre i propisa,
- e) provjere tjelesne pripremljenosti.

Članak 34.

Radne sastanke pripremaju i organiziraju KNS, Komisija nogometnih sudaca Središta HNS (u daljnjem tekstu: KNS NSS) i ZNS sa sve suce sa svog područja.

Članak 35.

Seminari se organiziraju najmanje jednom godišnje za sve suce s liste određenog stupnja natjecanja, a pripremaju ih i provode komisije koje određuju KNS, KNS NSS ili ZNS, ovisno o stupanju natjecanja.

Članak 36.

Provjeru teorijskog znanja sudaca obavlja komisija od najmanje tri člana, testiranjem ili na drugi način. Komisiju određuju KNS, odnosno ZNS. Sudac koji ne zadovolji na provjeri, kao i oni suci koji joj nisu pristupili, bit će još jednom pozvan na provjeru, na dan koji odredi ovlašteno tijelo nogometnih sudaca, najranije nakon 14 dana.

Za one koji ne zadovolje ili ne pristupe i drugoj provjeri, smatrat će se kao da u tom roku za određeni stupanj nisu položili provjeru.

U iznimnim slučajevima, dozvolu za dodatne provjere može **donijeti KNS, odnosno ZNS.**

Članak 37.

Tjelesna se pripremljenost sudaca postiže redovitim treningom, a provjerava se najmanje jednom godišnje. Komisija za provjeru sastavljena je od najmanje tri člana, a određuje je KNS, odnosno ZNS. Provjera tjelesne pripremljenosti obavlja se prema kriterijima koje odredi KNS. Prije nego pristupi provjeri tjelesne pripremljenosti, sudac mora biti liječnički pregledan, pri čemu treba ustvrditi sposobnost za suđenje nogometnih utakmica.

Način i sadržaj pregleda utvrđuje KNS.

Suci koji nisu spremni, fizički sposobni, imaju nedopuštenu tjelesnu težinu ili ne zadovolje na provjeri tjelesne spremnosti bit će još jedanput pozvani na provjeru.

Vrijeme poziva na provjeru određuje ovlaštena komisija, ali najranije nakon 14 dana.

Suci koji i tada ne zadovolje, ili nisu sposobni pristupiti provjeri, u tom roku nisu zadovoljili. U iznimnim slučajevima dopuštenje za dodatne provjere može donijeti KNS, odnosno ZNS.

Provjera se može provesti u bilo koje vrijeme tijekom natjecateljske godine, za pojedine skupine ili pojedinca, o čemu odlučuje KNS.

Za pojedinačne i izvanredne provjere mogu se pozivati samo oni nogometni suci za koje se u izvješćima za suđenje utvrdi nedostatna tjelesna pripremljenost, prekomjerna težina, nepridržavanje i provođenje PNI-a te Uputa uz PNI.

VI. ODREĐIVANJE SUDACA

Članak 38.

Za svaku utakmicu određuju se sudac i dva pomoćna suca. Na utakmicama se može odrediti četvrti sudac i dodatni pomoćni suci. Njihova prava i obaveze propisana su posebnim odlukama KNS-a u skladu s Pravilima nogometne igre te Uputama uz PNI.

Ako sudac ne dođe ili ne može suditi, zamjenjuje ga prvi pomoćni, a ako ne dođe ni on ili ne može suditi, utakmicu će suditi drugi pomoćni sudac. Ako ne dođe nijedan sudac, primjenjuju se ostale odredbe iz Pravilnika o nogometnim natjecanjima, Pravila nogometne igre, propozicije određenog stupnja natjecanja, odnosno odluke o ulozi četvrtog suca te dodatnih pomoćnih sudaca.

Način određivanja sudaca utvrđuju KNS ili ZNS.

Članak 39.

Suci višeg stupnja natjecanja mogu u iznimnim slučajevima suditi utakmice nižeg stupnja, a kada to odluči KNS, KNS NSS ili ZNS.

Perspektivni suci nižeg stupnja natjecanja mogu suditi utakmice prvog višeg stupnja natjecanja kada to odluči KNS, KNS NSS ili ZNS.

Članak 40.

Komisija, odnosno povjerenik za suđenje višeg stupnja, može pismenom odlukom svoja prava prenijeti na komisiju, odnosno povjerenika za suđenje nižeg stupnja.

Članak 41.

Suci se određuju s odgovarajućih lista, s tim što se za prijateljske međunarodne utakmice u zemlji mogu određivati kvalitetniji suci najmanje one kategorije koji sude prvenstvene utakmice kluba domaćina.

Članak 42.

Za svaki se stupanj natjecanja određuju liste ili zajednička lista nogometnih sudaca. Kriterije za dolazak na listu utvrđuju KNS ili ZNS, ovisno o stupnju natjecanja.

Liste se utvrđuju za svaku natjecateljsku godinu, i to obvezno prije početka natjecanja.

KNS ili ZNS, ovisno o stupnju natjecanja, donosi liste sudaca.

Članak 43.

Jedan je od kriterija za dolazak na liste suđenja i starosna dob.

Nogometne utakmice u redovnim natjecanjima suci mogu suditi najdulje do granice životne dobi koju za natjecanja pod ingerencijom HNS-a određuje KNS a za natjecanja pod ingerencijom NSŽ-a tijela nogometnih saveza županija na prijedlog ZNS-a, no sudac ne može biti stariji od 55 godina.

VII. UVJETI ZA UVRŠTAVANJE NOGOMETNIH SUDACA NA LISTE ZA SUĐENJE I POMOĆNO SUĐENJE PRVE, DRUGE I TREĆE HRVATSKE NOGOMETNE LIGE

Članak 44.

Svaka liga ima svoje liste sudaca i pomoćnih sudaca (zasebne liste) ili zajedničku listu sudaca. Zajedničke liste sudaca mogu biti za više liga.

Odluku o zasebnoj ili zajedničkoj listi donosi KNS ili ZNS (zavisno od stupnja natjecanja), najkasnije do početka proljetnog dijela natjecateljske godine, za iduću natjecateljsku godinu.

Utakmice završnog dijela natjecanja za Hrvatski nogometni kup sude suci sa lista iz prethodnog stavka koji se nalaze na listama za suđenje prvenstvenih utakmica odgovarajućeg ranga natjecanja.

Članak 45.

Liste ili lista utvrđuju se prije početka svake natjecateljske godine. Na taj način, nakon završetka natjecateljske godine, prestaje status svakog suca na listi. Nema brisanja s liste, nego će se suci uvrštavati na novu listu ovisno o svom suđenju i ponašanju. Zadovoljavajući plasman u suđenju ne obvezuje mjerodavno tijelo da suca ponovo uvrsti na listu.

Članak 46.

Savezni nogometni sudac, da bi bio uvršten na listu za suđenje odnosno pomoćno suđenje, mora ispunjavati sljedeće uvjete:

1. Starosna dob

A. Prva HNL

Na dan 01. 01. tekuće godine u kojoj se predlaže ne mogu biti stariji od 45 godina, ako su se već nalazili na listi suđenja ili pomoćnog suđenja te razine natjecanja.

Na dan 01.01. tekuće godine ne mogu biti stariji od **34 godine**, ako prvi put predlažu na listu suđenja ili pomoćnog suđenja.

B. Druga HNL

Na dan 01. 01. tekuće godine u kojoj se predlaže ne mogu biti stariji od 45 godina, ako su se već nalazili na listi suđenja ili pomoćnog suđenja te razine natjecanja.

Na dan 01.01. tekuće godine ne mogu biti stariji od **32 godine**, ako prvi put predlažu na listu suđenja ili pomoćnog suđenja.

C. Treća HNL

Na dan 01.01. tekuće godine u kojoj se predlaže ne mogu biti stariji od 45 godina ako su se već nalazili na listi suđenja ili pomoćnog suđenja te razine natjecanja, ili ako se vraćaju s viših lista suđenja ili pomoćnog suđenja.

Na dan 01.01. tekuće godine u kojoj se predlaže ne mogu biti stariji od **30 godina**, ako prvi put predlažu na listu suđenja ili pomoćnog suđenja.

2. Uvjeti staža na nižim listama i broj odsuđenih utakmica

Prva i Druga HNL-a

a) da je u zvanju saveznog nogometnog suca bio najmanje dvije (2) godine na neposredno nižoj razini suđenja (za dolazak na Prvu HNL na listi suđenja ili pomoćnog suđenja Druge HNL, odnosno za dolazak na listu na Drugu HNL na listi suđenja ili pomoćnog suđenja Treće HNL,

b) da je uspješno odsudio odnosno pomoćno odsudio najmanje **20 utakmica** neposredno nižeg stupnja natjecanja.

Suci s liste suđenja mogu se kandidirati za liste suđenja (iznimno i za liste pomoćnog suđenja iste ili niže razine), odnosno suci s lista pomoćnog suđenja samo za liste pomoćnog suđenja.

c) iznimku od odredbi točaka 2 a i 2 b ovog članka čine:

- savezni nogometni suci, bivši igrači koji su najmanje deset puta nastupili za A reprezentaciju Hrvatske, a koji se mogu uvrstiti na prvu neposredno višu razinu natjecanja, uz uvjet da su na prethodnoj razini natjecanja proveli najmanje šest mjeseci i da su **uspješno odsudili ili pomoćno odsudili osam utakmica**, te da imaju **najmanje dvije uspješne kontrole saveznih instruktora - kontrolora** s liste za polaganje teorijske pripremljenosti za zvanje saveznog nogometnog suca,

- **savezni nogometni suci**, bivši igrači seniorskih momčadi Prve HNL **koji su igrali najmanje četiri godine u seniorskim momčadima Prve HNL**, a kojim se staž od dvije godine određen u točki **2 a** ovog članka smanjuje na jednu godinu.

d) Za dolazak na suđenje - pomoćno suđenje Trećih HNL-a nema uvjeta broja utakmica već važe uvjeti vezani uz Starosnu dob i Zajednički uvjeti.

3. Zajednički uvjeti za Prvu, Drugu i Treću HNL-u

a) da kandidat koji se prvi puta predlaže za listu nije kažnjavan zbog bitne povrede PNI najduže jednu godinu prije predlaganja na listu suđenja ili pomoćnog suđenja,

b) da kandidat koji se predlaže prvi puta na listu nije objavljen neuspješnim na tjelesnoj ili teoretskoj provjeri u razdoblju od jedne godine prije predlaganja, osim iz zdravstvenih razloga,

c) da se primjereno i sportski ponaša,

d) da priloži svu dokumentaciju, odnosno potvrde koje odredi KNS.

VIII. OBVEZE I PRAVA SUDACA U VEZI SA SUĐENJEM

Članak 47.

Suci u pravilu sude utakmice u ligi na čiju su listu uvršteni.

Članak 48.

Perspektivni suci (talent program) Prve HNL-e čine suci i pomoćni suci Druge HNL-e, nakon najmanje jedne godine uspješnog suđenja - pomoćnog suđenja na Drugoj HNL-i ukoliko nisu stariji od 28 godine, koje proglašava KNS. Isti ostaju na listi suđenja - pomoćnog suđenja 2 HNL-e, a suci sa liste suđenja mogu se koristiti kao 4 (četvrti) suci na 1 HNL, a izuzetno suditi i pomoćni suditi utakmice 1 HNL-e po odluci KNS s time da taj broj ne može biti veći od 20 % prosječnog broja suđenja - pomoćnog suđenja koji pripada sucima - pomoćnim sucimasa sa tih lista. Broj takovih sudaca određuje KNS-a.

Perspektivni suci (talent program) Druge HNL čine suci i pomoćni suci Trećih HNL-a, nakon najmanje jedne godine uspješnog suđenja - pomoćnog

suđenja 3 HNL-e ukoliko nisu stariji od 26 godine, koje proglašava KNS-a. Isti ostaju na listama suđenja - pomoćnog suđenja Trećih HNL-a, suci sa lista suđenja mogu se koristiti kao 4 (četvrti) suci na 2 HNL-i a izuzetno suditi i pomoćno suditi utakmice 2 HNL-e po odluci KNS s time da taj broj ne može biti veći od 20 % prosječnog broja suđenja - pomoćnog suđenja koji pripada sucima - pomoćnim sucima sa tih lista.

Isti princip mogu uvažiti i NSŽ vezano za svoje talent programe suđenja i pomoćnog suđenja i imenovati talent program svojih sudaca i pomoćnih sudaca sa napomenom da suci u talent programa NSŽ-e mogu biti stariji od 29 godina.

Uvrštenje u talent program na znači automatizam kod formiranja listi suđenja - pomoćnog suđenja (na liste se mogu predlagati i suci izvan talent programa uz uvjete da ispunjavaju uvjete za uvrštavanje na pojedine liste suđenja i pomoćnog suđenja.

Sucima koji se proglase talent programom KNS određuje obavezatno mentore koji su dužni u pismenoj formi dostaviti pismeno Izvješće o napretku sudaca (za županijske liste mentore određuju tijela ZNS NSŽ -a).

Članak 49.

Izmjene na utvrđenim listama moguće su do početka drugog dijela natjecateljske godine. Iznimka može biti slučaj kad se, zbog opravdanog razloga, u nekom trenutku broj sudaca na pojedinoj listi smanji ispod polovine ukupnog broja.

Članak 50.

Tijekom natjecateljske godine KNS može proglasiti, suce i pomoćne suce, neuspješnima i iste zamijeniti sucima koji kvalitetom i uvjetima ispunjavaju uvjete za uvrštavanje. Suci koji su odlukom KNS proglašeni neuspješnima ne mogu se ponovo uvrštavati na liste suđenja - pomoćnog suđenja u toj natjecateljskoj godini kao i prvoj narednoj natjecateljskoj godini.

Članak 51.

KNS donosi Upute o uvjetima, načinu i postupcima određivanja sudaca i praćenju i analizi i rangiranju sudaca.

Članak 52.

Utakmice za koje ga odredi mjerodavno tijelo sudac je dužan suditi u opremi koju propiše KNS odnosno tijela ZNS.

Članak 53.

U opravdanim slučajevima utakmice se mogu i otkazati, ali najkasnije 48 sati prije početka susreta. U slučaju više sile, otkazi se uvažavaju i u kraćem roku, o čemu odlučuje tijelo za određivanje sudaca za utakmice određenog stupnja natjecanja.

Članak 54.

Određeni suci dužni su pravovremeno doći na igralište, pripremiti se i na vrijeme izaći na teren. Vrijeme dolaska na igralište utvrđuje se Propozicijama natjecanja. Ako vrijeme nije određeno, suci su dužni doći na igralište najkasnije 60 minuta prije početka utakmice.

Članak 55.

Suci imaju pravo na naknadu za suđenje na utakmicama. Visinu naknade, na prijedlog KNS, odnosno ZNS na razini županijskog nogometnog saveza uz prethodno zatraženo mišljenje tijela koja vode natjecanje, određuju izvršni odbori mjerodavnih nogometnih saveza.

Specifikacija svih potraživanja navodi se na nalogu za suđenje. Za suđenje prijateljskih i kup-utakmica različitog stupnja natjecanja naknada se određuje po prosjeku naknade u ligama gdje se klubovi natječu. Za obavljanje drugih poslova u svezi sa suđenjem visinu naknade predlaže KNS, odnosno ZNS, a određuje nadležni izvršni odbor.

Članak 56.

Naplati li sudac veće naknade od propisanih, razliku je dužan vratiti klubu. Ovisno o razlogu, tijela koja vode natjecanje mogu protiv njega pokrenuti disciplinski postupak.

Članak 57.

Suci su dužni o suđenju ili u svezi sa suđenjem u određenom roku podnijeti izvještaj ovlaštenom tijelu.

Članak 58.

Često otkazivanje utakmica ili otkazivanje utakmica nižeg stupnja natjecanja smatrat će se nesportskom gestom i takvi slučajevi bit će predani ovlaštenoj disciplinskoj komisiji (sucu).

Članak 59.

Suci kod kojih tijekom sudačke karijere nastupe zdravstvene teškoće zbog kojih budu upućeni na bolovanje, odnosno zbog kojih privremeno ili trajno budu proglašeni nesposobnima za rad, tj. zbog toga budu upućeni u **invalidsku mirovinu**, ne mogu suditi. Ako se radi o privremenoj nesposobnosti, nastavak suđenja moguć je nakon prestanka uzroka prekida. O nastalim su zdravstvenim teškoćama suci dužni pismeno izvijestiti matični ZNS županijskom nogometnom savezu i tijelo što određuje suce liga koje je do tada sudio. Ako to ne napravi, podnijet će se disciplinska prijava

Članak 60.

Sudac koji obavlja dužnost trenera ne može obavljati dužnost suca za vrijeme dok je trener, ali ostaje mu zvanje nogometnog suca. Vrijeme koje je proveo kao trener ne uračunava mu se u sudački staž. Nakon prestanka obavljanja dužnosti trenera, kao sudac može se aktivirati tek nakon provjere teorijskog znanja i tjelesne sposobnosti.

Članak 61.

Aktivni igrači mogu polagati ispit za nogometnog suca, ali ne mogu suditi utakmice u ligama u kojima se natječe neka od selekcija njihovog kluba.

Članak 62.

Sudac angažiran u nogometnom klubu (član uprave, zaposlenik i sl.) ne može obavljati dužnost nogometnog suca u ligama u kojima se natječe neka od selekcija njegovog kluba.

Članak 63.

Nogometni suci koji su članovi drugih nacionalnih saveza mogu uz pismenu suglasnost svog nacionalnog saveza suditi utakmice za vrijeme svog boravka u Republici Hrvatskoj.

Sucu koji dolazi iz inozemstva može se priznati kategorija koju je imao u savezu iz kojeg dolazi.

Sudac koji dolazi iz inozemstva dužan je učlaniti se u ZNS županijskog nogometnog saveza prema mjestu prebivališta i preko te organizacije dostaviti KNS-u dokumentaciju radi priznavanja kategorije. Na temelju dostavljene dokumentacije KNS donosi odluku o priznatoj kategoriji, koja se dostavlja nogometnom sucu i njegovom ZNS.

Suci kojima je priznata kategorija saveznog nogometnog suca a dolaze iz zemalja čije su reprezentacije sudionici europskih i svjetskih prvenstva imaju pravo kandidirati se za liste suđenja i pomoćnog suđenja analogno listama koje su sudili u inozemstvu.

Ako dolaze iz drugih zemalja, tada imaju pravo kandidirati se za prvu nižu listu od one koje su sudili u inozemstvu.

Članak 64.

Strani suci, sukladno propisima FIFA-e i UEFA-e, mogu suditi utakmice stalnih natjecanja HNS-a.

Izvršni odbor HNS-a će posebnom odlukom, na prijedlog KNS ili tijela nadležnog za određivanje sudaca na utakmicama, odrediti uvjete i postupak angažiranja stranih sudaca iz stavka 1. ovog članka.

Članak 65.

Prestankom suđenja, **sucu savezne kategorije** se, na njegovu molbu i prema prijedlogu ZNS županijskog nogometnog saveza pri kojoj djeluje, može dodijeliti **status saveznog instruktora**.

Uputu i uvjete za dodjelu statusa određuje KNS IO HNS-a i objavljuje u službenom glasilu HNS-a. Isto tako **KNS svrstava savezne instruktore i savezne instruktore - kontrolore u 3 kvalitativne skupine (1, 2 i 3)** o čemu se donosi potrebna odluka.

O stjecanju zvanja saveznog sudačkog instruktora - kontrolora u nogometu KNS IO HNS-a donosi potrebna Pravila.

Članak 66.

Uz rješenje o položenom ispitu, suci posjeduju i **sudačke iskaznice** čiji oblik i sadržaj određuje KNS.

Prilikom suđenja, **suci na prsima nose amblem** koji ovjerava Izvršni odbor HNS-a, a jedinstven je za sve suce na području HNS-a.

Članak 67.

Sucima instruktorima i instruktorima kontrolorima prema postignutoj kategoriji objavljuju se diplome čiji oblik i sadržaj određuje KNS IO HNS-a.

IX. UVJETI ZA UVRŠTAVANJA NA LISTE MEĐUNARODNIH SUDACA

Članak 68.

Prema propisima FIFA-e i UEFA-e, najkasnije do 30. listopada, odnosno roka koji odredi FIFA, na prijedlog KNS utvrđuje, a Izvršni odbor HNS-a verificira kandidate za listu ili liste međunarodnih sudaca za iduću kalendarsku godinu.

Članak 69.

Osim kvalitetnog suđenja, sportskog ponašanja i pridržavanja propisa, suci moraju biti zdravi i zadovoljiti na provjeri teorijskog znanja, tjelesne pripremljenosti i poznavanje jednog od stranih jezika kojeg službeno priznaje FIFA. **Navedene provjere ne mogu biti starije od šest (6) mjeseci** u odnosu na termin kada se prijedlog dostavlja FIFA-i.

Članak 70.

Lista međunarodnih sudaca utvrđuje se temeljem kriterija koje propisuju FIFA i UEFA.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 71.

Za izvanredne uspjehe u suđenju utakmica ili u radu na stručnoj izobrazbi kadrova, KNS odnosno ZNS u županijskom nogometnom savezu može nogometnim sucima dodijeliti pohvale, nagrade ili priznanja.

Pohvale ili priznanja dodjeljuju se u pismenom obliku, a nagrade u obliku sportskih trofeja.

Članak 72.

Nogometni sudac prestaje biti članom :

- a) podnošenjem ostavke koju prihvati mjerodavno tijelo,
- b) na osnovi pravomoćne presude suda za kazneno djelo za koje se pokreće postupak po službenoj dužnosti,
- c) smrću,

Sudac ili sudački instruktor protiv kojeg je pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo za koje se pokreće postupak po službenoj dužnosti sve dok traje postupak i do njegovog pravomoćnog završetka ne može obavljati nijednu dužnost u tijelima sudačke organizacije te ne može suditi niti pomoćno suditi odnosno obavljati dužnost delegata i sudačkog kontrolora.

O pokretanju postupka nogometni sudac ili sudački instruktor dužan je u pismenom obliku u roku 7 dana obavijestiti mjerodavno tijelo sudačke organizacije u kojoj djeluje.

O statusu sudaca i pomoćnih sudaca na listama protiv kojih se vodio kazneni postupak a koji nisu mogli ostvariti plasman odlučuje KNS, KNS NS ili ZNS, ovisno o stupnju natjecanja.

Članak 73.

Sudac koji je brisan s popisa sudaca može podnijeti molbu za vraćanje u status sudaca kategorije iz koje je bio brisan.

Za pripravnike i suce županijskog nogometnog saveza odluku donosi ZNS županijskog nogometnog saveza, a za regionalne i savezne suce, na prijedlog ZNS županijskog nogometnog saveza, odluku donosi KNS.

Članak 74.

Za tumačenje odredbi ovog Pravilnika kao i ostalih Pravila i Uputa koje donosi KNS IO HNS-a, kao i ostalih slučajevi vezano uz suce, suđenje i sudačke instruktore nadležna je KNS IO HNS-a.

Članak 75.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u službenom glasilu HNS-a.

Članak 76.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o sucima, suđenju i sudačkim instruktorima od 25.02.2013. i 17.07.2014. god.

Zagreb: 17.10.2017.

Predsjednik
Davor Šuker, v.r.